

Opgaver

Opgaverne på denne side følger lerets vej fra lergraven til skålen, koppen, kanden eller andet, står i butikken. Opgaverne er tænkt printet ud og brugt ved besøg på fabrikken.

Rummene 1-3 Leret gøres klart

Tidligere blev alt leret hentet på Bornholm. Hjorths Fabrik havde sin egen lergrav uden for Rønne. Leret blev hentet om efteråret først med hestevogn siden med lastvogn. Vinter, forår og sommer lå det i gården på fabrikken og blev rensset af frost og vand, siden tørret af solen. Nu kom næste trin i rensningen af leret, før det kunne bruges.

Se på teksterne i rum 1 og 2. Hvordan blev leret gjort klart til brug?

I rum nr. 3 blev leret opbevaret.

Se på teksterne i rum 3. Hvor længe lå leret på lager før, det blev brugt?

Rum 5 Drejestuen

På drejestuen - hvor alt står, som da rummet blev indrettet i 1872 - formes leret. Man kan dreje leret på en drejeskive, man kan inddreje leret i en gipsform eller trykke leret i en gipsform (det hedder at kvættse).

Man må igennem flere arbejdsgange før keramikken er færdig til brænding. Nævn nogle.

Rum 6 Støbestuen

Her støbes der keramik. Leret blandes med vand og bliver flydende. Leret hældes i gipsforme. F.eks. en tekande må der flere forme til. Bagefter sættes delene sammen. Blødt ler (slikker) limer delene sammen.

Hvorfor er formene af gips?

Rum 7 Malerstuen

Man kan dekorere på forskellige måder. Både med "lerfarver" og med metaloxyder.

Hvad kaldes det at bruge "lerfarver"?

Når man maler med metaloxyder, har man da allerede brændt keramikken?

Rum 11-12 Glasering

Man kan glasere keramikken for at gøre den vandfast og/eller for at udsmykke den.

Glasuren blandes af forskellige stoffer, der smelter når de varmes op. Der sker en kemisk reaktion.

Hvornår kommer glasuren på?

Hvad kan glasur bestå af?

Rum 9-10 Ovnene

Så er lerets vej ved at være slut! Når leret brændes, bliver det hårdt og holder formen. Oprindeligt fyrede man med træ (ovnene til højre). I dag bruger man gas- og elovne (bagerste rum). Ikke alle slags keramik - fajance, terracotta, stentøj, porcelæn - brændes ved samme temperatur.

Hvor mange gange skal tingene i ovnen?

Hvor mange grader bliver stentøj brændt ved?

Opgaver

Der skal være den rigtige temperatur og tryk (ilt og gas) i ovnen. Med en segerkegle kan man måle temperaturen i ovnen.

Hvordan ser man på segerkeglen, at ovnen har den rigtige temperatur?

Udstillingerne

1. sal over butikken. Til højre for trappen

Keramikkens historie på Bornholm

Bornholm har en lang tradition for keramik pga. den megen gode ler i undergrunden.

Hvad er et "kjælinjakruz"?

Hvor lå de fleste pottemagerværksteder i 1700tallet?

Hvordan blev de keramiske varer solgt?

Rummene til højre og venstre for trappen

Hjorths Fabriks historie

Hjorths Fabrik blev grundlagt i 1859. Mange former og modeller er produceret gennem tiderne. På et tidspunkt fremstillede man kopier af udenlandske og danske oldsager.

Find nogle kopier af oldsagerne og beskriv dem. Hvornår er de fremstillet?

Flere vaser er dekoreret af kendte malere. Kan du nævne nogle?

